

הסרט, שנראה כתמונה של גרמניה הנאצית בועיר-אנספין, גילה גישה ביקורתית חריפה של שלנדרוף לבני עמו, ועשה רושם חזק ביותר בפסטיבל קאן, 1966. מאז הצטיינו סרטי של שלנדרוף בגישה הליברלית שלו, ברצון העז ללחום נגד עיוותים חברתיים וסוציאליים, במיוחד מתוך התחשבות בעבר הקרוב של גרמניה, ובנטיה שלו להשתמש מדי פעם בפעם במקורות ספרותיים מכובדים מאד, כמו למשל, קלייטס (מיכאל קולהאס), ברכס (בעל), היינריך בל (הכבוד האבוד של קתרין בלום), הנרי גיימס (מניעה של ג'ורג'ינה), או מרגריט יורסנר (יריה של חסד).

כרבים מחבריו בגל החדש הגרמני, רגיש שלנדרוף במיוחד למעמד האשה בחברה, והדבר משתקף בסרטיו, לא מעט בשל שיתוף הפעולה ההדוק בין לבין רעייתו התסריטאית והשחקנית מרגרט פון טרוטה, שהפכה באחרונה גם במאית. לא רק היחס לקתרינה בלום, בסרט ש' בימוי יחדיו, מצביע על כך, אלא גם סרטים נוספים כמו אשה חופשית, המציג את סירוב החברה להתייחס אל אשה כיצור יצור שווה-ערך, או יריה של חסד, שבה שריקה אשה לשלם בחייה על ה' עובדה שאינה מתייחסת לאנשים במילי-

מרגרטה פון טרוטה במאית תסריטאית ושחקנית

חמה כאל חיילים, אלא כאל יצוריי-אנוש. פון טרוטה ושלנדרוף, העומדים לבקר בשבוע הבא בישראל, אחראים להמישה מתוך 12 הסרטים שבשבוע הגרמני. טר' לס הצעיר, הנושר הפיתאומי של אנשי קומבאך שאותו ביים שלנדרוף ומרגרט פון טרוטה שיחה בו והשתתפה בכתיבתו, הכבוד האבוד של קתרין בלום (שלנדרוף ביימ), פון טרוטה כתבה, יריה של חסד (שלנדרוף ביימ), פון טרוטה כתבה את התסריט ומשחקה) ויקירתה השנייה של קריסטל קלאגה (פון טרוטה ביימה). סרטי זה הוא אולי המינשר הפוליטי הי מילטנטי הטהור מבין כל החמישה, כש' הוא מתאר כיצד אשה משכנעת כמה חב' רים לשדוד בנק, כדי שהיה בידהם הכסף הדרוש לקיום מעון לילדים, מעון חיוני עבור האימהות שרוצות לע' בוד ואין להן היכן להשאיר זאטוטיהם. הסרט, שהוצג כבר בפסטיבלים רבים, מהווה ביקורת חריפה מאד על המימסד הגרמני ועל אטימותו המהוגנת, אך לא רק עליו. אנשי דת וסתם בורגנים ש' פוחדים לחשוב וחוששים לנקוט עמדה, זוכים בקיתונות של רותחין לא פחות מן המימסד הרישמי. הסרט אינו מתיימר אף לרגע להיות אובייקטיבי, הוא מתאר את האירועים מנקודת המבט של קריסטל קלאגה, הגיבורה ששדדה בנק כדי לעזור לילדים, והוא עשוי להעמיד במבוכה אנשי שים שאינם יכולים להשלים עם הרעיון, כי לעתים, המטרה מקדשת את האמצעים. כאילו על מנת לתת יתר תוקף לאירוע זה, יתחיל מוסיאון תל-אביב, להציג, החל בשבוע הבא את נישואיה של מריה בראון, אחד מסרטי החדשים של פאסבינדר, אפוס המתאר, את כל הלכי הרוח הפוליטיים והפסיכולוגיים בגרמניה המתחדשת. מצד שני, סינמטק תל-אביב יציג כעשרים פעם, במשך החודש הקרוב את יריה של חסד של שלנדרוף ופון טרוטה, סרט שנמצא בישראל כבר שנתיים, אבל אף ביתיקולונע לא הסכים להסתכן בהצגתו. אם להוסיף לרשימה את שני סרטי של הרוצח וטרורשק, נראה שהקולונע הגרמני בכל זאת מתחיל להדרר לתודעה.

נשים טובות

יותר

אחת שרה, השנייה לא (פריו, תל-אביב, צרפת) — איס ורדה היא כיום הבולטת בבמאיות הקולנוע של צרפת, וסרטיה מצטיינים במידה רבה של אהבת אנוש, בתוספת עיצוב אסתטי מרשים, המזכיר שוב ושוב את העובדה שהיתה צלמת לפני שהפכה במאית.

אלה גם התכונות הבולטות בסירטה זה, שהוא כבר כבן שנתיים, ואשר זכה להיות מוצג בישראל, אחרי שצפו בו בשבוע-הסרטי-הצרפתי האחרון, שנערך בתל-אביב. מעשה בשתי נשים הנעות במסלולים מקבילים, ובי גישותיהן במשך שנים אחדות. הסיפור מתחיל כשהאחת, בת 17, מגישה עזרה לשנייה, המבוגרת ממנה, והנשואה לצלם. ההמשך מראה כיצד מוצאות שתי הנשים את מקומן, כנשים וכיצוריי-אנוש, בצרפת של היום, וכיצד הן מצליחות להגיע ממעמד של יצורים מסוג ב', לבנות-אנוש עצמאיות ומשוחחררות.

הצעירה יותר עוזבת את הבית, הופכת זמרת מחאה, שרה בחצות וחיה מחוץ למימסד, עד שהיא מתאהבת בסטודנט פרסי, נוסעת עימו לביתו, ומגלה שאהבה בפאריס אינה דומה לחיינישואין במדינה מוסלמית. המבוגרת יותר מתאלמנת, אחרי שבעלה מתאבד, היא הופכת עורכת-סוציאליט ועוזרת לנשים אחרות לעמוד על רגליהן. בסופו של דבר היא מוצאת את אושרה בחברת רופא, אולם רק אחרי שזה מסכים להכניס סדר בענייניו המישפחתיים. ורדה מאמצת לעצמה את נקודת המבט של האשה

ואלרי מרס ותרו ליוטר: האושר

לכל אורך הדרך, והגברים בסרט זה, מן הראשון ועד האחרון, הם לסירוגין חלשים, אטומים ומנוגלים, וקצת לא ישרים. כל זה לא מתוך רוע לב, אלא כתוצאה מחיים וחינוך מסוג מסויים מאד של חברה, שהיא החברה המערבית שאותה מבקרת ורדה. אם התחלת הסרט היא זה מזכיר קצת את גישת הבמאית באושר, שאף הוא הוצג מנקודת מבט נשית, אבל בשני המיקרים, זו נקודת מבט מעניינת שכדאי לראותה.

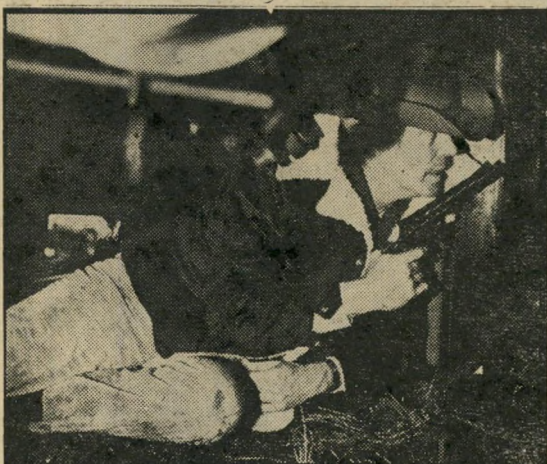
מוצוד אחרי

צדיק

חמישה ימים מן הבית (אופיר, תל-אביב, ארצות-הברית) — ג'ורג' פפארד, שהחליט, כנר' אה, שאיני ווכה בתשומת-הלב שהוא ראוי לה, עשה סרט זה בכוחות עצמו. אם לשפוט לפי התוצאה, נראה שהאחריים צודקים, לא הוא.

הסיפור שייך לשיגרה הישנה והרגילה ביותר של סירטי המתח ההוליוודיים. אדם בורח מן הכלא והמישטרה מנסה ללכוד אותו. מאחר שהנמלט הוא פפארד עצמו, ובראש המצוד אחריו ניצב נוויל בראנז, בעל ותק בתפקידי נב' לים מכל הסוגים, ברור כבר מן הרגע הראשון לצד מי צריך לעמוד הקהל. אם הרמז אינו ברור די הצורך, תוך זמן קצר מסתבר שהנמלט הוא שוטר מעולה לשעבר, שהרג את המאהב של אשתו, פשע מכובד בהחלט, והוא נמלט מן הכלא ימים אחדים לפני שיחוררו החוקים, מפני שבנו נפגע בתאונת-דרכים, והוא רץ לעמוד למראשותיו. שוב, לב אם יהודיה לא תוכל לעמוד בפני שמאלץ שכזה.

הסרט הוא סידרה של הרפתקות ותכסיסים שבעזרתם מצליח פפארד להערים על רודפיו, כשבכל אחד מהם הוא מתגלה כאביר בשריון לבן, איש צדק מופתי שלא יפגע לרעה אפילו בעכבר.

ג'ורג' פפארד: האביר בשריון הלבן

בסך-הכל, זה אחד. מאותם הסרטים, שהיו נראים מתקבלים בהחלט על הדעת אילו הוצגו בערב כלשהו בטלוויזיה, כאשר אפשר לשבת בכורסה וללגום כוסית. הקולנוע צריך היה לספק קצת יותר מזה.

חיקוי חיוור

לכול ברוקס

רבי אברהם במערב הפרוע (מקסים, תל-אביב, ארצות-הברית) — הרעיון כשלעצמו אינו רע: רב יהודי נשלח מעיריתו שבפולין, להנהיג קהיל' לה בסן-פרנציסקו, והוא נאלץ בדרכו, לחצות את היבשת האמריקאית מחוף אל חוף, בימים שבהם היה המערב הפרוע עוד בשיאו.

אבל כידוע, רעיון אינו סרט, ועובדה זו מתבררת אחרי כחמש דקות. רוברט אולדריץ' שיכול להיות במאי מזהיר של סירטי פעולה (12 הנועזים), וסירטי אימים (מה קרה לבייבי ג'יין) או דרמות חזקות (הסכין הגדולה) נראה כאן אבוד לחלוטין בתוך עולם זר לו, עולם שמחציתו הושאלה ממל ברוקס ומחציתו השנייה מסדרות טלוויזיה כמו סמית וג'ונס.

הרבי השלומיאל, שאותו מגלם ג'ין וילדר, נתקל, כבר עם צעדיו הראשונים ביבשת החדשה, ברמאים וגנבים המפשיטים ממנו את מיכנסיו, הלכה למעשה. מי שמושיע אותו מן הצרה הוא גנב עוד יותר מוכשר, אשר מוביל אותו לכל אורך הדרך, ומסיים את הסיפור כידידו בלב ובנפש.

וילדר מנסה להפוך את הרבי למעין מוקיון מלבב והאריסון פורד משתדל להיראות כמו גלגול חדש של ג'ואל

ג'ין וילדר: מוקיון מלבב

מקראה. אלא שוילדר מתקשה למצוא את הטון הנכון לתפקיד זה, ובכל פעם שהוא עובר מרצינות לצחוק ומצחוק לרצינות חורקים המהלכים בקולי קולות, ואילו לפורד חסר היום בדיוק מה שהיה חסר למקראה בצעיר-רותו — קמטי הפנים המעידים שאכן מדובר באיש מנוסה, שעבר את המערב בכל הכיוונים ואין עוד מי שיכול להפ' תיעו.